

Temaplan for ungdomsfritid

Vedtatt i kommunestyret 19.06.25, sak 046/25.

Flere med!

1 Forord

Kultur-, idretts- og fritidstiltak bidrar til å gi tilværelsen vår mening og innhold. Deltakelse er med på å fremme helse og livskvalitet. Spesielt for barn og unge har tilgang til gode fritidsopplevelser stor betydning for identitetsutvikling, tilhørighet og psykisk og fysisk helse. Å redusere barrierer for deltakelse er derfor viktig, det bidrar til å motvirke utenforskap.

Manglende tilknytning til skole, arbeid og meningsfulle fritidsaktiviteter kan øke risikoen for at enkelte ungdommer tyr til kriminalitet og vold. Aktiviteter står derfor sentralt med forebyggende og byggende arbeid for barn og unge spesielt, og for befolkningen generelt. Det er godt folkehelsearbeid i praksis. Et rikt tilbud er viktig for at fritiden blir positiv for utsatt ungdom, samt at Sandefjord har et tilstrekkelig ungdomsvennlig fritidsmiljø. Gode ungdomstiltak kan ha en direkte kriminalitetsforebyggende funksjon.

Engasjement er med på å bygge gode og trygge lokalsamfunn og oppvekstsvilkår. Medvirkning fra ungdom i nærmiljøene vil være sentralt i utarbeidelse og utvikling av både aktivitetstilbud, planer og tjenestetilbud. Ungdom er en ressurs og kan hvis de involveres og engasjeres, være med å hjelpe til med blant annet rekrutteringsutfordringer til frivillige lag og foreninger.

2 Sammendrag

De fleste ungdommer i Sandefjord deltar i organiserte fritidsaktiviteter eller har en aktiv egenorganisert fritid. Noen ungdommer er imidlertid utsatt for barrierer for å delta i organisasjonslivet. I kombinasjon med andre faktorer som svak tilknytning til skole og andre sosiale fellesskap, kan dette øke risikoen for å søke mot negative fellesskap. Dette kan svekke tilhørigheten til samfunnet ytterligere.

De vanligste barrierene for å delta i fritidsaktiviteter er økonomiske kostnader, mangel på transport, manglende tilrettelegging for funksjonsnedsettelse, mangel på informasjon og organisering/profesjonalisering av tilbud.

Sandefjord kommune vil med *Temaplan for ungdomsfritid*, bidra til at fritiden blir positiv for utsatte ungdomsgrupper og at Sandefjord samlet sett har et tilstrekkelig ungdomsvennlig fritidsmiljø.

Hensikten med temaplanen er å sikre ungdom like muligheter for deltakelse i fritidsaktiviteter uavhengig av demografiske forskjeller, søke å gi en samlet oversikt over eksisterende tilbud for målgruppen, og hvordan de ulike aktørene kan arbeide sammen for å gi et best mulig tilbud til hele ungdomsgruppen. Målgruppe for tiltakene i planen er ungdom i aldersspennet fra 13 til 18 år og unge voksne.

Temaplanen er en del av Sandefjord kommunes planstrategi og sammenhengende planverk, og skal bidra til å nå kommunens hovedmål. For å nå kommunens hovedmål, har temaplanen fire delmål:

Hovedmål: Redusere utenforskap og øke deltagelse

- **Delmål 1:** Ungdom i Sandefjord har mulighet til å delta i minst én organisert fritidsaktivitet
- **Delmål 2:** Ungdom i Sandefjord opplever sosiale felleskap

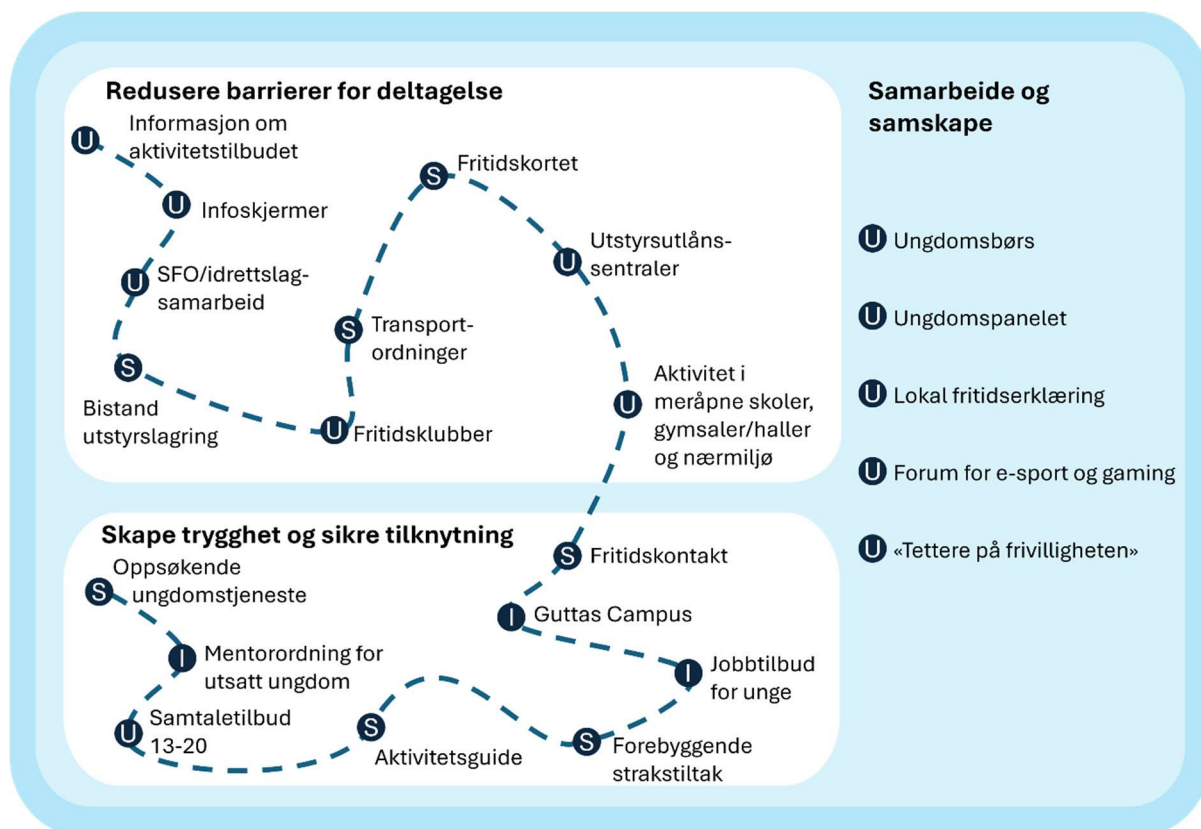
Hovedmål: Øke trygghet, livskvalitet og muligheten til å ivareta egen helse

- **Delmål 3:** Ungdom i Sandefjord har gode og trygge nærmiljø
- **Delmål 4:** Ungdom i Sandefjord har attraktive fritidstilbud

Med utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget er det formulert tre satsingsområder for å nå målene:

1. Redusere barrierer for deltagelse
2. Skape trygghet og sikre tilknytning
3. Samarbeide og samskape

Samarbeide og samskape er en egen strategi, samtidig som det er et overordnet og nødvendig aspekt ved de to andre strategiene. Strategiene operasjonaliseres gjennom en kombinasjon av tiltak. Modellen under viser en forenklet fremstilling av sammenhengen mellom strategier og tiltak i planen.

Figur 1: Illustrasjon av tiltaksoversikt - U = universell, S = selektiv, I = indikativ.

3 Innledning

Kommunestyret i Sandefjord vedtok i møte 28.10.21, sak 118/21 *Helhetlig plan for uorganisert ungdom*, at det skulle utarbeides en helhetlig plan for uorganisert ungdom.

I etterkant ble det behandlet flere saker knyttet til arbeidet med «Helhetlig plan for uorganisert ungdom». Det ble avholdt muntlige orienteringer, og navnet på planen ble endret til *Helhetlig plan for fritidsaktiviteter for ungdom* (KIF-sak 047/22).

Ved rullering av planen i 2025, endres navnet til *Temaplan for ungdomsfritid*. Endringen kommer som følge av ny kunnskap og nye regionale og lokale satsinger, samt tilpasning til nye hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel og nytt plansystem/-hierarki.

Planen ivaretar den opprinnelige intensjonen med begrepet «uorganisert ungdom», som her forstås som ungdom som står utenfor det organiserte fritidstilbudet og som er utsatt for ulike risikofaktorer for å havne i utenforskap. I bred forstand handler utenforskap om å stå utenfor ulike arenaer eller fellesskap i samfunnet.

En betegnelse av ungdom som «utsatt for noe», retter søkelyset mot omgivelsene og miljøet, i stedet for mot individet som bærer av egne problemer. Utsatte ungdomsgrupper er imidlertid ikke en ensartet kategori. De kan ha en oppvekst med enkeltstående eller kombinasjoner av risikofaktorer. Utsatt ungdom defineres av Arbeidsforskningsinstituttet som ungdom

«... som av helsemessige eller andre forhold (som for eksempel rus, lærevansker, utviklingshemming, funksjonshemming, mental uhelse, utfordrende lokalgeografi, belastende lokalmiljø, omsorgssvikt, lavinntekt eller annet), har vansker med å delta i og fullføre skole, som sliter med å finne og beholde en jobb, eller som ikke finner fellesskaper i lokalsamfunnet som de føler seg hjemme i» (Frøyland, m.fl., 2022).

Ungdommens oppvekst- og fritidsmiljø

Ungdomstiden er en viktig – og vanskelig – periode i livet. Det er en tid hvor det skjer flere fysiske, psykiske og sosiale endringer, og der det skal gjøres betydningsfulle valg for fremtiden. Det er også perioden hvor grunnlaget for god helse og livskvalitet legges.

De viktigste arenaene for å fremme psykisk helse og livskvalitet for barn og unge er hjemmet, barnehage, skole, fritidsaktiviteter og nærmiljøet (Helsedirektoratet, 2016). Etter hvert som ungdommen blir eldre, får arenaer utenfor familien og hjemmet, som skole, fritidsarenaer og venner, større betydning for identitetsutvikling, sosial tilhørighet og psykisk og fysisk helse (Kulturdepartementet, 2021).

Folkehelsemeldingen (2018—2019) peker på gode nærmiljø som en grunnleggende forutsetning for god helse, livskvalitet og oppvekst. Gode nærmiljø kjennetegnes av at de oppleves som trygge, har gode og inkluderende møteplasser og kultur- og fritidstilbud med rom for samvær, utfoldelse og vennskap. Gode fritidstilbud som er tilgjengelige for alle, kan bidra til utjevning av sosiale forskjeller (Folkehelseinstituttet, 2020).

Betydningen av fritidsaktiviteter i oppveksten

Ungdoms fritid kan være både byggende og forebyggende. Kultur- og fritidsaktiviteter står sentralt i Sandefjord kommunes arbeid med forebyggende og byggende arbeid for befolkningen generelt og for barn og unge spesielt.

Deltagelse i fritidsaktiviteter er en viktig bidragsyter til en god oppvekst. På fritidsarenaer får barn og unge mulighet til å utvikle vennskap, sosiale nettverk og sosiale ferdigheter (Helsedirektoratet, 2016). De får mulighet til å gjøre noe sammen med andre, oppleve mestring, være en del av et fellesskap, etablere vennskap med jevnaldrende og samhandle med trygge voksne.

Deltagelse i fritidsaktiviteter er også viktig for god fysisk og psykisk helse (Folkehelseinstituttet, 2018). Deltagelse i fritidsorganisasjoner kan ha en forebyggende effekt på ensomhet, utenforskap, og risikoatferd som for eksempel rusmisbruk (Helsedirektoratet, 2021). Flere studier viser at deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter¹ korrelerer positivt med for eksempel skoleprestasjoner (Bakken m.fl., 2016).

Fritidsorganisasjonene er sentrale mestringsarenaer utover de formelle oppvekstarenaene som barnehage og skole (Helsedirektoratet, 2021). Her kan ungdommen praktisere ferdigheter som samarbeid, kommunikasjon, målrettet arbeid og problemløsning (Barne- og likestillingsdepartementet, 2009). Dette er ferdigheter som er viktige i utdanning, arbeid og deltagelse i samfunnet. Barn og unge som ikke har mulighet til å delta i fritidsaktiviteter kan gå glipp av de mange fordelene ved å delta på denne arenaen.

I tillegg til sosioøkonomisk bakgrunn, vet vi fra forskning at det er ulikhet i deltakelse blant enkelte grupper ungdom. Ungdom med funksjonsnedsettelser, ungdom med innvandrerbakgrunn, og da særlig jenter med innvandrerbakgrunn, deltar i mindre grad i fritidsaktiviteter enn andre (Jacobsen m.fl., 2021).

Å ikke delta i organiserte fritidsaktiviteter er ikke et problem i seg selv. Mange ungdommer lever meget aktive og sosiale liv hvor de organiserer fritidsaktiviteter på egenhånd². Det er imidlertid noen ungdommer som ikke deltar i organiserte fritidsaktiviteter, og som i tillegg har svak eller ingen tilknytning til skole og det sosiale fellesskapet. Uten gode nettverk og sosial støtte øker risikoen for at disse ungdommene kan søke mot negative fellesskap (Folkehelseinstituttet, 2020). Dette kan svekke tilhørigheten til samfunnet ytterligere.

Mange av barna som begår kriminalitet har selv venner som bryter loven og/eller som misbruker rus (Storberget m.fl., 2024). Flere opplyser at de opplever fellesskap, mestring og spenning i

¹ Organiserte fritidsaktiviteter brukes som samlebetegnelse på regelmessige fritidsaktiviteter ledet eller initiert av voksne (Seland & Andersen, 2020). Ofte har aktivitetene en inngangsbillett i form av kontingent eller treningsavgift, og frivillig innsats fra foreldre. Fritidsaktiviteter i regi av idrettslag, musikkorps, kor og orkester, speider og hobbyklubber i tillegg til politiske ungdomspartier og religiøse foreninger er de vanligste organiserte fritidsaktivitetene i Norge.

² Egenorganiserte fritidsaktiviteter er aktiviteter initiert på egen hånd eller sammen med venner på arenaer som er mindre formelle og voksenstyrt (TVERGA, 2021). Egenorganisert eller selvorganisert aktivitet krever ofte tilrettelegging og utøverne tar selv ansvar for å utforme og gjennomføre aktiviteten. TVERGA er ressurscenteret for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet i Norge. De skiller mellom tradisjonell og ikke-tradisjonell egenorganisert aktivitet. Tradisjonell egenorganisert aktivitet omfavner aktiviteter som alltid har vært en del av den norske bevegelseskulturen (som for eksempel ski, løping, sykling og friluftsliv generelt), samt de fleste konkurranseidrettene som fotball, håndball, svømming, sykling osv. Med ikke-tradisjonell egenorganisert aktivitet regnes for eksempel tricking, kiting, skating, elvepadling, parkour, klatring, yoga, surfing, street/break dance, og er gjerne aktiviteter hvor konkurranseaspektet ofte tones ned og det er mindre behov for en trener.

kriminelle miljøer, og de deltar i liten grad i organiserte aktiviteter. Svak tilknytning til familie, skole og fritidsaktiviteter trekkes frem som en av de viktigste årsakene til gjengdeltakelse.

3.1 Planens hensikt

Temaplan for ungdomsfritid er en del av Sandefjord kommunes planstrategi og sammenhengende planverk, og skal bidra til å nå kommunens hovedmål, spesielt:

- *Redusere utenforskap og øke deltakelse*
- *Øke trygghet, livskvalitet og muligheten for å ivareta egen helse*

De vanligste barrierene for å delta i fritidsaktiviteter er økonomiske kostnader, mangel på transport, manglende tilrettelegging for funksjonsnedsettelse, mangel på informasjon og organisering/profesjonalisering av tilbud.

Planen har som hensikt å sikre ungdom like muligheter for deltakelse i fritidsaktiviteter uavhengig av demografiske forskjeller, søke å gi en samlet oversikt over eksisterende tilbud for målgruppen, og hvordan de ulike aktørene kan arbeide sammen for å gi et best mulig tilbud til hele ungdomsgruppen.

Med denne planen vil Sandefjord kommune bidra til at fritiden blir positiv for utsatte ungdomsgrupper, samt at Sandefjord samlet sett har et tilstrekkelig ungdomsvennlig fritidsmiljø.

Målgruppe for tiltakene i planen er ungdom i aldersspennet fra 13 til 18 år og unge voksne.

3.2 Rammer og føringer

Nasjonale føringer

Barnekonvensjonen

Barnekonvensjonens artikkel 3.1 har vært et overordnet førende prinsipp i utarbeidelsen av planen:

*«Ved alle handlinger som berører barn ...
skal barnets beste være et grunnleggende hensyn».*

FNs barnekonvensjon gir barn og unge under 18 år et særskilt menneskerettighetsvern. Den gir alle barn de samme grunnleggende rettigheter, uansett hvem de er og hvor de bor.

Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov, og den har en spesiell status ved at den går foran andre norske lover dersom de står mot hverandre. Artikkel 31 fastslår at:

«Partene anerkjenner barnets rett til hvile og fritid og til å delta i lek og fritidsaktiviteter som passer for barnets alder og til fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.

Partene skal respektere og fremme barnets rett til fullt ut å delta i det kulturelle og kunstneriske liv og skal oppmuntre tilgangen til egnede og like muligheter for kulturelle, kunstneriske, rekreasjons- og fritidsaktiviteter».

Fritidserklæringen

Fritidserklæringen bygger på barnekonvensjonen og har som mål at alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, skal ha mulighet til å delta i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre barn. Erklæringen er ett av tiltakene i regjeringens strategi mot barnefattigdom, og er undertegnet av regjeringen, KS og en rekke frivillige organisasjoner.

Noen kommuner oppretter lokale fritidserklæringer med frivillige organisasjoner for å formalisere et lokalt samarbeid for å øke deltagelsen blant barn og unge.

Alle inkludert! Handlingsplan for like muligheter til å delta i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter, 2024–2026

Formålet med [handlingsplanen](#) er at alle skal ha like muligheter til å delta i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter i hele landet.

Nasjonal tilskuddsordning

Tilskudd til inkludering av barn og unge (tidligere kalt nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge) ble opprettet i 2014 og har blitt styrket hvert år. Den forvaltes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Målet med tilskuddsordningen er å legge til rette for at alle barn og unge skal ha mulighet til deltagelse i fritidsaktiviteter, utdanning, kultur-, organisasjons- og arbeidsliv. Offentlige instanser, private aktører og frivillige organisasjoner kan søke om midler.

For at offentlige, private og andre aktører kan søke om tilskudd til inkludering av barn og unge, må respektive kommuner være påmeldt ordningen. Sandefjord er deltagende kommune i ordningen.

Regionale og lokale føringer

Regionale planer og satsinger

- [Vestfoldplanen - Vestfold fylkeskommune](#)
- [Regional plan for folkehelse - Vestfold fylkeskommune](#)
- [Partnerskapsløftet Vestfold og Telemark](#)
- [Våre unge Vestfold](#)
- [Vestfold på laget 2023 - 2026: Demokrati, medvirkning og medborgerskap](#)

Kommunale planer og satsinger

- [Kommuneplanens samfunnsdel 2024–2036](#)
- [Strategisk kultur-, idrett- og fritidsplan 2019–2031](#)
 - Underliggende temaplaner
- [Temaplan for forebyggende arbeid](#)
- [Temaplan Frivillighet 2025–2030](#)
- [Helhetlig innsatstrapp](#)

- [Partnerskapsløftet Sandefjord](#)
- Samhandlingsmodellen [Tenk sammen](#)
- [Våre unge Sandefjord](#)

I tillegg vil andre sektorplaner og delplaner også ha betydning for ungdoms fritidsmiljø.

Samarbeid med Sandefjord idrettsråd – Prosjekt *Flere med!*

Idretten er en arena for fysisk aktivitet, samhold, læring, kompetansebygging og helsefremming. Utfordringsbildet viser at idrettsdeltakelse har store sosiale forskjeller etter sosioøkonomisk bakgrunn, innvandrerbakgrunn, funksjonsevne og kjønn. Idrettsdeltakelse synker med alderen. Utfordringsbildet er identifiserte folkehelseutfordringer fra [folkehelseoversikt og leveårskartlegging 2023](#), og resultater for Ungdata-2024 viser også at deltagelse i idrettslag har store sosioøkonomiske forskjeller, (se mer i kunnskapsgrunnlag).

En studie om frivillige organisasjoners inkluderingsarbeid trekker frem tiltak som å rekruttere deltakere/medlemmer med utgangspunkt i skoler, særlig i byområder med leveårsutfordringer (Erdvik & Ervik, 2022).

Sandefjord Idrettsråd og Sandefjord kommune samarbeider om en helhetlig tiltakspakke som kan bidra til å øke deltagelsen i idrettslag, og øke barn og unges aktivitetsnivå – kalt «Prosjekt Flere med!». For å nå målene jobbes det sammen langs tre spor:

1. Idrettsaktivitetssporet
2. Inkluderingsporet
3. Synliggjøringssporet

Flere av tiltakene fra dette prosjektet er inkludert i denne planen.

3.3 Medvirkning

Arbeidet med planforslaget er i stor grad basert på tidligere lokale og nasjonale medvirknings- og dialogprosesser med ungdom.

Kommunen fulgte opp Ungdata-undersøkelsene i 2017 og 2021 med dialog med elevrådene på ungdomsskolene og Ungdomsrådet. Ungdommene uttrykte sine meninger om resultatene, og ga sine innspill til hvordan kommunen bør innrette arbeidet for å bedre situasjonen for ungdom.

I forbindelse med utarbeidelsen av planen i 2021/2022, ble det gjennomført flere medvirkningsprosesser. Prosjektgruppen gjennomførte en spørreundersøkelse på fritidsklubbene og ungdomslagene, samt dybdeintervjuer med 15 ungdommer på tre fritidsklubber (fem på hver klubb). I tillegg ble det sendt ut en spørreundersøkelse til elevene ved alle seks kommunale ungdomsskoler, alle fire private ungdomsskoler, Sandefjord videregående skole og Melsom videregående skole. Se [vedlegg](#) for resultater fra spørreundersøkelsene.

Det var også en referansegruppe som besto av en representant fra Kodal ungdomslag, Høyjord Ungdomslag, Andebu ungdomslag, Stella Polaris, Fellesverket, Morella, Napern1916 og Banken; tre representanter fra Ungdomsrådet; to representanter fra nærmiljøutvalgene; en representant fra politiet og en representant fra Frivillighetsrådet.

Sandefjord Idrettsråd og Sandefjord Kulturråd var også involvert i prosessen.

I november 2024 vurderte Ungdomsrådet, i egen sak til Ungdommens kommunestyre, at det er viktig med gode kultur- og fritidstilbud. Både for at barn og unge skal ha noe å bruke fritiden sin til, men også å holde barn og unge unna kriminalitet og andre uønskede aktiviteter. Disse aktivitetene må være synlige for barn og unge. Ungdommens kommunestyre ønsker at følgende tiltak skal prioriteres:

- Gjøre det enklere å finne kultur- og fritidstilbud i kommunen. Eksempelvis ved å opprette et sted/nettside hvor det er god oversikt over tilbudene kommunen har å tilby, og ellers reklamere bedre for tilbudene.
- Arrangere en åpen dag hvor alle kultur- og fritidstilbudene framstiller seg og viser hva de har å tilby. Dette kan være i starten av skoleåret ca. august hvor alle fra barneskolealder, ungdom og voksne kan gå rundt og se hva det forskjellige driver med, snakke med trenere, lærere, elever og få prøve seg og utforske. Gjøre nettsidene som har informasjonen om kultur- og fritidstilbudene mer tilgjengelig på kommunale nettsider o.l.

4 Kunnskapsgrunnlag

4.1 Risiko for utenforskap

Utenforskap handler om å stå utenfor ulike arenaer eller fellesskap i samfunnet. Mer konkret handler det om lav eller ingen tilknytning til fritidsaktiviteter, kulturliv, utdanning, organisasjonsliv, arbeidsliv og demokratiske prosesser.

Risikofaktorer er faktorer hos individet eller i oppvekstmiljøet som har en sammenheng med økt sannsynlighet for fremtidig negativ psykososial utvikling.

Risikofaktorer for utenforskap kan blant annet være:

- Å vokse opp i familier med lavinntekt
- Manglende sosialt nettverk
- Manglende tilknytning til skole/arbeid
- Manglende deltakelse i fritidsaktiviteter

Beskyttelsesfaktorer er faktorer hos individet eller i oppvekstmiljøet som har en sammenheng med redusert sannsynlighet for fremtidig negativ psykososial utvikling.

Beskyttelsesfaktorer inkluderer blant annet:

- Sosial støtte og tilhørighet
- Deltagelse i fritidsaktiviteter
- Trygge møteplasser
- Opplevelse av mening og mestring

Risiko- og beskyttelsesfaktorer er ikke nødvendigvis det motsatte av hverandre. Beskyttende faktorer kan fungere som "skjold" mot konsekvensene av å befinne seg i risikozonen ved at de samspiller med risikofaktorer og reduserer deres negative innflytelse.

Risikofaktorene for utenforskap er i stor grad de samme som risikofaktorene for psykiske plager, atferdsvansker og ungdomskriminalitet. I rapporten *Barn, unge og kriminalitet i Vestfold 2022*

kan vi lese at ungdom som begår kriminelle handlinger ofte har krevende familieforhold, med vold eller rusbruk i hjemmet, dårlig skoletilpasning, svakt sosialt nettverk og/eller andre alvorlige negative barndomsopplevelser (Melsom, A.M., 2022).

Risiko for en uheldig utvikling øker med antall risikofaktorer og ved fravær av beskyttelsesfaktorer (Aase, H, m.fl., 2020). Risikofaktorer kan ofte forsterke hverandre slik at de kan bli alvorligere over tid og bidra til marginalisering og ekskludering.

Et eksempel på dette er at barn og unge som vokser opp i familier med lavinntekt, eller som av ulike årsaker ekskluderes sosialt, ofte opplever mye ensomhet (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2015). Ensomhet er en viktig risikofaktor for frafall fra videregående opplæring. Ikke fullført videregående opplæring er en de største risikofaktorene for utenforskap fra videre utdanning og arbeidsliv.

De fleste barn som utøver gjentatt eller alvorlig kriminalitet har en svært belastende livssituasjon med få beskyttende faktorer (Storberget m.fl., 2024). Barna har utfordringer på de fleste områder i livet og vanskene har hopet seg opp fra tidlig alder. Mange av barna har vokst opp med utrygge nærmiljøer og i familier med høyt konfliktnivå, psykiske lidelser eller rusmisbruk. I tillegg mangler de ofte fritidsaktiviteter og positive arenaer å oppholde seg på. Dette gjør at det blir lite samlet utviklingsstøtte. Da er det særlig viktig at tiltak ses i helhet.

4.2 Barrierer for deltagelse

Eksempler på veldokumenterte barrierer for deltagelse i fritidsaktiviteter er:

- **Økonomiske kostnader:**

De økonomiske kostnadene som følger med deltagelse i mange fritidsaktiviteter er en betydelig barriere for mange unge, spesielt for ungdom som vokser opp i husholdninger med vedvarende lavinntekt.

- **Mangel på transport:**

Mangel på transport er en barriere for å delta i aktiviteter på fritiden. Det er ikke alle som har foresatte som kan kjøre til og fra tilbud, og noen steder er det begrenset kollektivtilbud, eller ikke tilgjengelig kollektivtilbud på kvelden.

I regjeringens [handlingsplan for 2024-2026](#) prioriteres blant annet tiltak som å samle og dele informasjon om transportløsninger som bidrar til å gjøre fritidsaktiviteter mer tilgjengelige for barn og unge. Tiltak som bedre kollektivtilbud tilpasset fritidsaktiviteter slik at alle også kommer seg trygt hjem fra fritidsaktiviteten, og billigere månedskort eller gratis transport for barn og ungdom til og fra fritidsaktiviteter, er spesielt nevnt.

- **Mangel på informasjon:**

Mangel på informasjon om hvilke aktiviteter som finnes i nærmiljøet kan være en viktig barriere for deltakelse. Informasjon om eksisterende tilbud kan være utfordrende å få tilgang til, både for ungdom, foreldre, ansatte i kommunale tjenester og frivillige aktører. Komplisert og uklart språk kan i tillegg være en barriere for forståelse.

For å stimulere til aktivitet og deltagelse blant barn og unge, anbefaler Helsedirektoratet kommuner å sørge for god og målrettet informasjon om tilgjengelige fritidsaktiviteter. Videre anbefales det at informasjonen bør oversettes til flere språk for å hindre at kulturelle

barrierer oppstår. Kommuner rådes også til å jobbe aktivt med å gjøre arenaer i nærmiljøet kjent blant barn og unge og deres foreldre. Kampanjer på sosiale medier er en måte dette kan gjøres på.

- **Organisering av tilbud:**

Særlig for idretten, kan organiseringen av tilbudet i noen tilfeller være lite tilpasset mange ungdommers ønsker og behov. Tidlig spesialisering, prestasjonspress, høye krav til oppmøte og faste treningstider, pekes alle på som barrierer for oppstart og fortsatt deltagelse i organisert idrett. Stadig flere velger selv når de vil trene. En økning i trening på egenhånd og på treningssentre er en antydning på at ungdom i større grad prioriterer tiden sin annerledes og organiserer sin egen treningshverdag. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom at forpliktelser til faste treningstider er den viktigste begrunnelsen for å slutte i idrettslag (Skauge & Raufoss, 2020).

- **Manglende tilrettelegging for funksjonsnedsettelse:**

Ungdom med funksjonsnedsettelse støter på de samme barrierene for deltagelse som alle andre, men møter i tillegg barrierer knyttet til eventuell manglende tilrettelegging og fysisk tilgjengelighet.

4.3 Kunnskap om fritidsklubber

Med fritidsklubb menes her alle typer fritidssenter, fritidshus, ungdomskafe, ungdomsklubb, ungdomshus, mediesenter og aktivitetshus. Fritidsklubber er åpne fritidstilbud som skiller seg fra andre aktiviteter ved at det ikke tilbys en spesifikk aktivitet, og at det ikke kreves et formelt medlemskap eller at deltakerne skal ha bestemte ferdigheter.

På oppdrag fra Helsedirektoratet, utarbeidet NOVA i 2021 en rapport om fritidsklubber i det lokale folkehelsearbeidet (Velferdsforskningsinstituttet NOVA, 2021). For å fremme psykisk helse og styrke barn og ungdoms deltagelse i lokalsamfunnet, anbefales det i denne rapporten at fritidsklubber skjermes for kommunale budsjettkutt.

Fritidsklubber har både en forebyggende og helsefremmende funksjon, og har en essensiell rolle i folkehelsearbeidet i Sandefjord. Forskning på fritidsklubber i Norge finner at fritidsklubber har mulighet til å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for både gjennomsnitts ungdom og utsatt ungdom, og ikke minst har klubbansatte generelt en mulighet for å få sistnevnte gruppe i tale (NOVA, 2021).

Det er en økende oppmerksomhet om at fritidsklubben har en positiv betydning for folkehelsen. Fritidsklubber når i større grad enn andre fritidstilbud ut til ungdom som er risikoutsatte på ulike vis (Seland & Andersen, 2020; NOVA, 2021; Redd Barna, 2021).

Klubbene bidrar til å utjevne sosiale forskjeller, og mange klubber jobber aktivt med å motvirke marginalisering av barn og unge som er berørt av fattigdomsproblematikk (Helse- og omsorgsdepartementet, 2015). Ungdom ser på fritidsklubb som et sted å være seg selv, uten å måtte prestere eller konkurrere (Redd Barna, 2021). Fritidsklubben er åpen for alle, uten krav om forkunnskaper eller press om å «satse».

Ungdom som går ofte på fritidsklubb rapporterer om sterkere vennerelasjoner sammenliknet med ungdom som ikke går på fritidsklubb (Seland & Andersen, 2020). Dette kan indikere at fritidsklubber er egnet som arena til å motvirke ensomhet (Helsedirektoratet, 2016).

Nasjonale medvirkningsprosesser med ungdom finner at ungdom ønsker lavterskel møteplasser hvor man kan være med venner uten at det er organisert aktivitet (Helsedirektoratet, 2016; Bufdir, 2020). Også i Sandefjord kommer dette ønsket frem i medvirkningsprosesser med ungdom.

En ekspertgruppe nedsatt av Barne- og likestillingsdepartementet i 2009, påpeker i sin rapport at ungdomsarbeid er krevende arbeid, i et konstant skiftende ungdomskulturelt landskap, hvor det må være tillatt å prøve og feile uten at man risikerer å miste ressurser dersom noe feiler (Barne- og likestillingsdepartementet, 2009). Rapporten påpeker også at gode bysentrale ungdomstiltak kan ha en direkte kriminalitetsforebyggende funksjon.

Fritidsklubbene/ungdomshusene/ungdomslagene i Sandefjord er eksempler på slike ungdomstiltak.

Intervjuer med barn og ungdom som utøver, eller har utøvd, gjentatt eller alvorlig kriminalitet understreker viktigheten av å ha tilgang til en fritidsklubb (Storberget m.fl., 2024). Også andre lavterskeltiltak som bidrar til en aktiv fritid samt ulike mentorordninger er tiltak som er viktige for å skape helhet i barnets liv. For mange barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet er fritidsklubbene viktige for å ha en sosial mestringsarena med trygge voksne til stede.

4.4 Status, trender og utfordringer

Sandefjord kommune hadde 66.766 innbyggere per januar 2025, hvorav 4.942 (7,4 %) i aldersgruppen 13—18 år. En geografisk fordeling av aldersgruppen viser andelen som har bostedsadresse innenfor de ulike ungdomsskolekretsene:

Andebu ungdomsskolekrets	10 %
Breidablikk ungdomsskolekrets	21 %
Bugården ungdomsskolekrets	16 %
Ranvik ungdomsskolekrets	22 %
Stokke ungdomsskolekrets	15 %
Varden ungdomsskolekrets	17 %

Følgende kunnskapsgrunnlag gir en oversikt over status, trender og utfordringer i Sandefjord kommune:

- [Folkehelseoversikt og levekårskartlegging 2023](#)
- [Oppsummering fra politisk verksted om folkehelseutfordringer](#)
- [Hovedfunn fra Ungdata 2024 i Sandefjord](#)
- [Viktige utviklingstrekk og utfordringer i Sandefjord kommune](#)

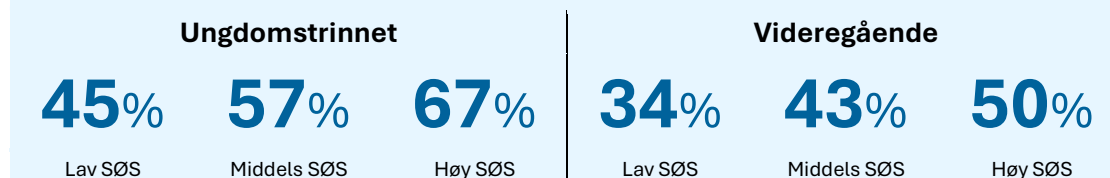
Sosial ulikhet i deltagelse

Det er sosial ulikhet i deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter. Noen unge møter sosiale, økonomiske eller strukturelle barrierer som hindrer dem i å delta i fritidsaktiviteter på lik linje med annen ungdom. Flere studier finner at det er lavere deltagelse blant ungdom

- med funksjonsnedsettelse
- med minoritetsbakgrunn
- som lever i husholdninger med vedvarende lavinntekt.

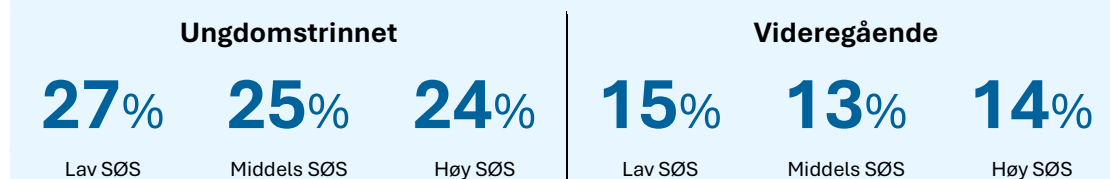
En nærmere analyse av datasettet fra Ungdata 2024, viser at i Sandefjord kommune er det stor forskjell i andel ungdom som er med i noen organisasjoner, klubber, lag eller foreninger fordelt på sosioøkonomisk status (SØS)^{3,4}.

Andel ungdom som er med i organisasjon, klubb, lag eller forening, fordelt på sosioøkonomiske status:

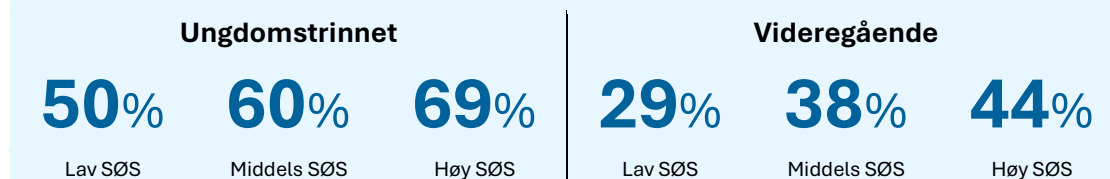
Nasjonale tall fra Ungdata-undersøkelsen finner at ungdom med lavere nivå av sosioøkonomiske ressurser i hjemmet, bruker fritidsklubbtilbud oftere enn ungdom med mye ressurser (Seland & Andersen, 2020). Dette samsvarer med lokale tall fra Ungdata-undersøkelsen 2024, som viser at noe flere ungdommer på ungdomstrinnet fra lav sosioøkonomisk status bruker fritidsklubb sammenlignet med ungdom fra høy sosioøkonomisk status. For ungdom på videregående er det liten forskjell fordelt på sosioøkonomisk bakgrunn.

Andel ungdommer som har vært på fritidsklubb/ungdomshus/ungdomsklubb siste måned, fordelt på sosioøkonomiske status:

Deltagelse i idrettslag har store sosioøkonomiske forskjeller.

Andel ungdom som har deltatt i et idrettslag siste måned, fordelt på sosioøkonomiske status:

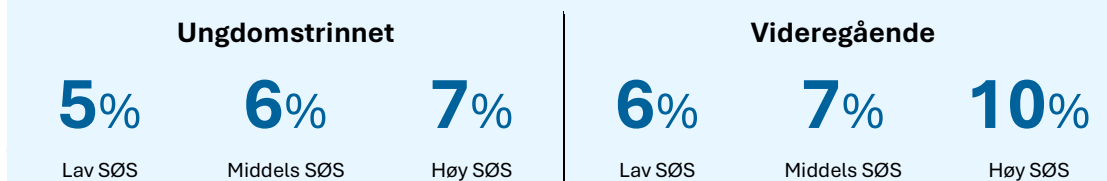

Det er også forskjeller når det kommer til deltagelse i korps, kors, orkester, samt kulturskole.

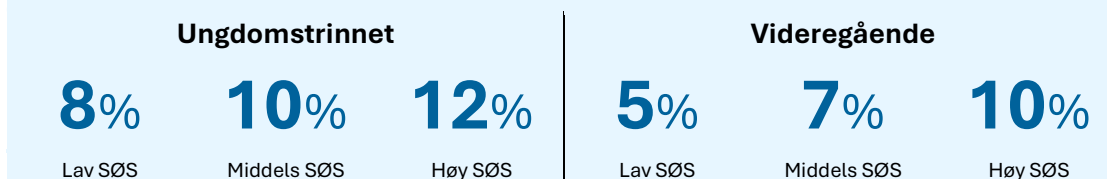
³ Målet sosioøkonomisk status er utviklet spesielt for Ungdata. Målet består av tre dimensjoner: foreldrenes utdanningsnivå, antall bøker i hjemmet og familiens velstandsnivå. Familiens velstand er basert på Family Affluence Scale: 1) Har familien din bil? 2) Har du eget soverom? 3) Hvor mange ganger har du reist et sted på ferie med familien din i løpet av det siste året? 4) Hvor mange datamaskiner har familien din?

⁴ Datamaterialet er basert på en ungdataundersøkelse, gjennomført av NOVA i samarbeid med de regionale kompetansesentrene for rusfeltet (KORUS). Ungdata er finansiert over statsbudsjettet gjennom tilskudd fra Helsedirektoratet. NOVA er ikke ansvarlig for analyser eller fortolkninger av resultatene.

Andel ungdom som har deltatt på korps, kor, orkester siste måned, fordelt på sosioøkonomiske status:

Andel ungdom som har deltatt på kulturskole/musikkskole siste måned, fordelt på sosioøkonomiske status:

5 Mål

Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet i kommunen og danner grunnlag for annen planlegging. Den skal gi retning for utviklingen, og andre planer skal bidra til å gjennomføre målene den setter. Sandefjord kommune har FNs bærekraftsmål som retning for innbyggernes hverdag nå og i fremtiden. Kommuneplanens samfunnsdel har hovedmål som bidrar til å nå bærekraftmålene.

Temaplan for ungdomsfritid er en del av Sandefjord kommunes planstrategi og sammenhengende planverk, og skal bidra til å nå kommunens hovedmål, spesielt:

- Redusere utenforskap og øke deltakelse
- Øke trygghet, livskvalitet og muligheten for å ivareta egen helse

5.1 Hvordan planen bidrar til å nå kommunens mål

Hovedmål: Redusere utenforskap og øke deltagelse

- **Delmål 1:** Ungdom i Sandefjord har mulighet til å delta i minst én organisert fritidsaktivitet
- **Delmål 2:** Ungdom i Sandefjord opplever sosiale felleskap

Hovedmål: Øke trygghet, livskvalitet og muligheten til å ivareta egen helse

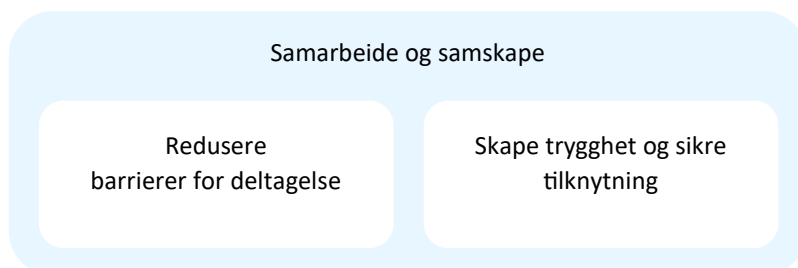
- **Delmål 3:** Ungdom i Sandefjord har gode og trygge nærmiljø
- **Delmål 4:** Ungdom i Sandefjord har attraktive fritidstilbud

6 Satsingsområde

Det er utarbeidet tre satsingsområder for å nå målsetningene:

- 1) Redusere barrierer for deltagelse
- 2) Skape trygghet og sikre tilknytning
- 3) Samarbeide og samskape

Samarbeide og samskape er et eget satsingsområde, samtidig som det er et overordnet og nødvendig aspekt med de to andre satsingsområdene. Dette kan visualiseres slik:

Satsingsområdene er i hovedsak utarbeidet etter inspirasjon fra modellen *Veien til inkludering i fritidstilbud* fra Rambøll-rapporten *Inkludering gjennom organiserte fritidsaktiviteter* (Rambøll, 2019), samt hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel.

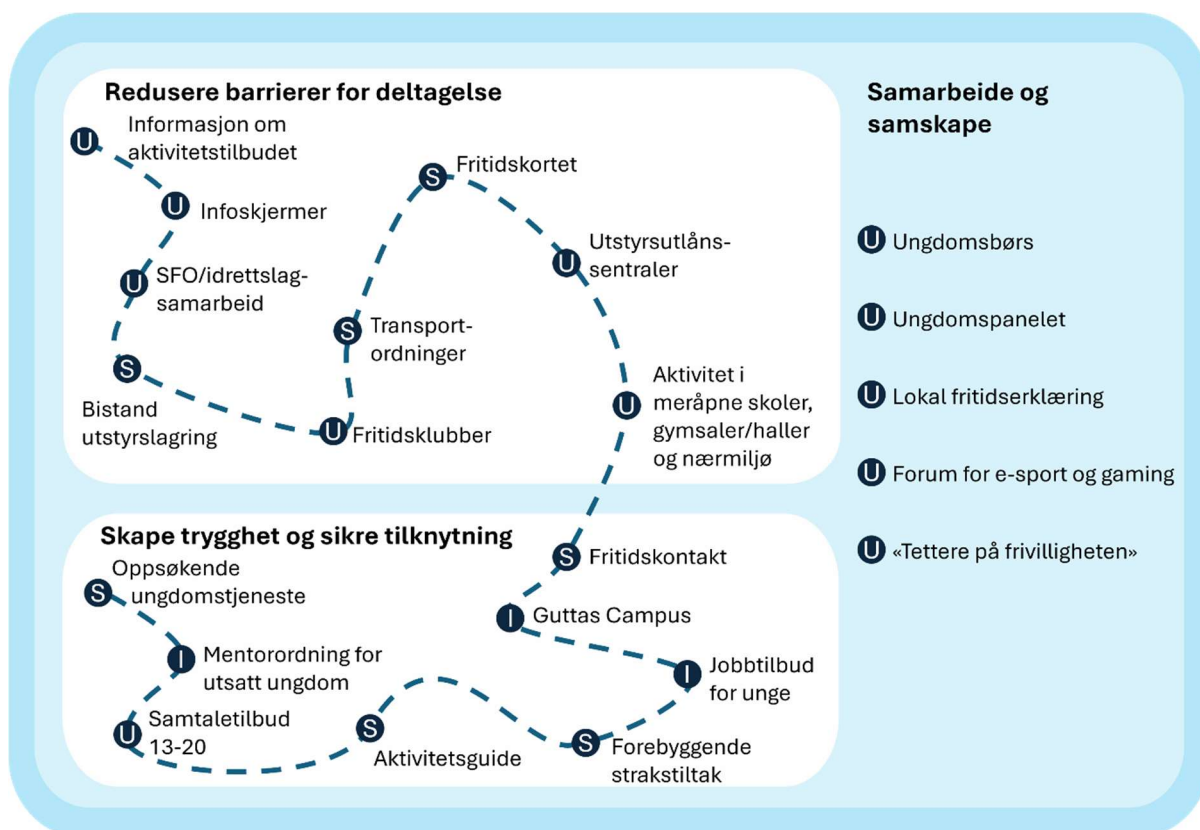
7 Handlingsdel

Satsingsområdene operasjonaliseres gjennom en kombinasjon av ulike tiltak med en bred tilnærming. Universelle tiltak rettet mot hele ungdomsbefolkningen på arenaer som omfatter alle, og målrettet innsats mot risikogrupper som trenger tilpasset oppfølging.

En kunnskapsbasert praksis ligger til grunn for planlegging av tiltakene i planen. Det vil si at det er gjennomført en systematisk innhenting av forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap, samt kunnskap fra medvirkningsprosesser med ungdom.

Forebyggende tiltak blir ofte inndelt i tre nivåer:

U	Universell forebygging retter seg mot hele befolkningen
S	Selektiv forebygging retter seg mot utvalgte grupper
I	Indikativ/indisert forebygging retter seg mot enkeltpersoner

Figur 2: : Illustrasjon av tiltaksoversikt - U = universell, S = selektiv, I = indikativ.

En helhetlig oppfølging av planen er avhengig av samarbeid på tvers av kommunalområder og sektorer. Kommunalområdet som nevnes først i tiltakene har hovedansvar for oppfølging og gjennomføring, samt samordning og samhandling med andre relevante aktører/sektorer.

7.1 Samle informasjon om aktivitetstilbud og tjenester til ungdom

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid HR og utvikling</i>
Beskrivelse	Oversikten over fritidsaktivitetstilbudet og tjenester til ungdom bør videreutvikles med utgangspunkt i dagens struktur som finnes på Sandefjord kommunes nettsider, Ung i Sandefjord. Videreutvikle og samordne etablerte kanaler som <i>Det Skjer</i>-kalenderen, innbyggerappen Si og Friskus/Friskus Sandefjord. Utarbeide et ungdomskart/aktivitetskalender, et digitalt sentrumskart for ungdomsaktiviteter og -tjenester. Tiltaket bør sees i sammenheng med tiltak 2 <i>Plassere infoskjermer på ungdomsskolene</i> og tiltak 17 <i>Videreutvikle Ungdomsbørs</i>. Samarbeid og samskaping: Videreutvikling og markedsføring av oversikten kan skje i et samarbeid mellom KIF og HRU. Frivilligsentralene og privat næringsliv er også potensielle samarbeidspartnere. Ungdomsmedvirkning bør være en sentral del av utviklingsarbeidet.
Økonomi	Som følge av ubrukte midler i 2024 er det avsatt 100.000 kr til bruk i 2025 fra tiltak 7, <i>Videreutvikle og markedsføre oversikt over fritidsaktivitetstilbudet</i> .

	Handlings- og økonomiplan 2025-2028			
	2025	2026	2027	2028
	100	Innen rammen	Innen rammen	Innen rammen
	Beløp i hele 1 000 kr			
Tidspunkt	Videreføre påbegynt arbeid med mål om at tiltaket er etablert i løpet av 2025. Løpende oppfølging og utvikling fra 2026.			

7.2 Plassere infoskjermer på ungdomsskolene

Ansvar	Kultur, idrett og fritid Kunnskap, barn og unge								
Beskrivelse	Tiltaket har opphav i samarbeidsprosjektet mellom Sandefjord Idrettsråd og Sandefjord kommune om en helhetlig tiltakspakke som kan bidra til å øke deltagelsen i idrettslag, og øke barn og unges aktivitetsnivå (ref. Prosjekt <i>Flere med!</i>). Plassere infoskjermer på skoler for å «markedsføre» aktivitetstilbud. I første omgang innkjøp av skjermer som viser informasjon om aktivitetstilbud på de seks ungdomsskolene og noen av barneskolene. Tiltaket bør sees i sammenheng med tiltak 1 <i>Samle informasjon om aktivitetstilbud og tjenester til ungdom</i> og tiltak 17 <i>Videreutvikle Ungdomsbørs</i>. Samarbeid og samskaping: Videreføre samarbeidet med Sandefjord Idrettsråd om økt rekruttering og deltakelse i idrettslag, lag og foreninger. Kommunens rolle som tilrettelegger og støttespiller i prosjektet er viktig, samt at tiltak som kommunen har ansvar for følges opp.								
Økonomi	Som følge av ubrukte midler i 2024 er det avsatt 349.000 kr til bruk i 2025, fra tiltaksmidler <i>Tettere på frivilligheten</i>. Handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>349</td><td>Innen rammen</td><td>Innen rammen</td><td>Innen rammen</td></tr></table> <i>Beløp i hele 1 000 kr</i>	2025	2026	2027	2028	349	Innen rammen	Innen rammen	Innen rammen
2025	2026	2027	2028						
349	Innen rammen	Innen rammen	Innen rammen						
Tidspunkt	Etableres i løpet av 2026								

7.3 Legge til rette for samarbeid mellom SFO og idrettslag

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid Kunnskap, barn og unge</i>
Beskrivelse	Tiltaket har opphav i samarbeidsprosjektet mellom Sandefjord Idrettsråd og Sandefjord kommune om en helhetlig tiltakspakke som kan bidra til å øke deltagelsen i idrettslag, og øke barn og unges aktivitetsnivå (ref. Prosjekt <i>Flere med!</i>). Etablere samarbeid mellom SFO og idrettslag. Ekstra årsverk som alternerer mellom skoler, sammen med ressursperson(er) fra lokale idrettslag, for å stimulere fysisk aktivitet. Samarbeid og samskaping: Videreføre samarbeidet med Sandefjord Idrettsråd om økt rekruttering og deltakelse i idrettslag, lag og foreninger.

	Idrettsrådets rolle som veileder og gi støtte til prosessene med å få idrettslagene inn. Kommunens rolle som tilrettelegger og støttespiller i prosjektet er viktig, samt at tiltak som kommunen har ansvar for følges opp.			
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028			
	2025	2026	2027	2028
	400	800	800	800
	Beløp i hele 1 000 kr			
Tidspunkt	Oppstart 2025			

7.4 Vurdere transportordninger

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i>
Beskrivelse	For å redusere transportbarrierer bør det utredes et pilotprosjekt med gratis el-sparkesykler i sentrum, og billigere månedskort eller gratis busskort. Ordningen er ment for «utsatt ungdom»/ungdom med behov for fritidskortet. Vurdere muligheter for å benytte transporttjenesten ved frivilligsentralene jfr. Temaplan Frivillighet, og bruk av BUA-bilen. Samarbeid og samskaping: Private aktører, kommunen ved NAV, ideelle organisasjoner og frivilligheten er potensielle samarbeidspartnere.
Økonomi	Innen rammen
Tidspunkt	Vurdering av konsept og organisering i løpet av 2025, med mål om eventuell prosjektperiode og etablert tiltak fra 2026. Tiltaket vil kreve finansiering.

7.5 Undersøke muligheter til å bistå lag og foreninger med lagring av utstyr

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i> <i>Miljø og plan</i>
Beskrivelse	Tiltaket har opphav i samarbeidsprosjektet mellom Sandefjord Idrettsråd og Sandefjord kommune om en helhetlig tiltakspakke som kan bidra til å øke deltagelsen i idrettslag, og øke barn og unges aktivitetsnivå (ref. Prosjekt <i>Flere med!!</i>). FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD): artikkel 30 understreker at personer med funksjonsnedsettelse skal ha likestilte muligheter for å delta i kulturliv, fritidsaktiviteter, fornøyelser og idrett. Det inkluderer både deltakelse i ordinære aktiviteter, men også aktiviteter som er spesielt tilrettelagt personer med funksjonsnedsettelse. En del personer med funksjonsnedsettelse har behov for hjelpemidler for å kunne delta i fritidsaktiviteter. Spesielt med tanke på barn og unge med funksjonsnedsettelse er lagring av utstyr mellom aktivitet en utfordring. Eksempelvis i aktiviteter som rullestolbasket og kjelkehockey. En slik tilrettelegging med lagring av utstyr i nærheten av aktivitetsflatene, vil bidra positivt for at idretten kan fokusere på å få flere med i aktivitet. Samarbeid og samskaping: Videreføre samarbeidet med Sandefjord Idrettsråd om økt rekruttering og deltakelse i idrettslag, lag og foreninger. Kommunens rolle som tilrettelegger og støttespiller i prosjektet er viktig, samt at tiltak som kommunen har ansvar for følges opp.
Økonomi	Innen rammen

Tidspunkt	Løpende
-----------	---------

7.6 Videreføre driftstilskudd til fritidsklubber, ungdomshus og ungdomslag

Ansvar	Kultur, idrett og fritid														
Beskrivelse	Sandefjord kommune bevilger tilskudd til drift av fritidsklubbene. Den faste, kommunale støtten har som formål å bidra til en grunnfinansiering. De faste tilskuddene bidrar til å sikre en kontinuitet og forutsigbarhet og bidrar derfor til å gi aktørene et fundament for langsiktig arbeid. Videreutvikle ungdomsklubben Morella i Andebu ved å legge til rette for utvidelse av aktivitetstilbudet og flytting fra Herredshuset til sidebygget Stallen. Bufdir-midler er innvilget for perioden 2025-2027 til tiltaket. Jfr. også sak 080/24 «Salg av bygg som ikke er formålsbygg», hvor kommunestyret vedtok at Andebu Herredshus og sidebygningen beholdes i kommunens eie og utvikles. Samarbeid og samskaping: Kommunens rolle som tilrettelegger og støttespiller er viktig, og samarbeid og samskaping med fritidsklubbene og frivilligheten er essensielt for å skape aktivitet og møteplasser i nærmiljøene.														
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>5 111</td><td>5 111</td><td>5 111</td><td>5 111</td></tr></table> Beløp i hele 1 000 kr Prosjekttilskudd fra Bufdir sin ordning <i>Tilskudd til inkludering av barn og unge 2025</i>, til videreutvikling av møteplass og aktiviteter på Morella ungdomsklubb. Prosjektperiode 2025-2027. <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th></tr><tr><td>600</td><td>870</td><td>1 180</td></tr></table> Beløp i hele 1 000 kr	2025	2026	2027	2028	5 111	5 111	5 111	5 111	2025	2026	2027	600	870	1 180
2025	2026	2027	2028												
5 111	5 111	5 111	5 111												
2025	2026	2027													
600	870	1 180													
Tidspunkt	Løpende														

7.7 Videreføre Fritidskortet

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i>
Beskrivelse	Økonomiske støtteordninger kan bidra til inkludering og utjevning av sosial ulikhet, og Helsedirektoratet påpeker at økonomiske barrierer for deltakelse kan reduseres ved at kommunen subsidierer kostnader knyttet til aktivitets- og fritidstilbud for barnefamilier med lav inntekt (Helsedirektoratet, 2016). Dette gir barn og unge i familier med lav inntekt mulighet til å delta i aktiviteter de ellers ikke hadde hatt råd til. Også Bufdir anbefaler økonomiske støtteordninger som tiltak for å forebygge eller dempe konsekvensene av fattigdom (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019). I Sandefjord tilbys i dag Fritidskortet som gir barn og unge gratis eller rabattert tilgang til ulike fritidsaktiviteter. Ordningen skal sikre at barn og unge fra familier med svak økonomi får bedre muligheter til å delta i kultur- og fritidsaktiviteter. Fritidskortet kan tildeles barn og unge i alderen 2—18 år i familier med svak økonomi (ett kort pr. barn/ungdom). Det vurderes hvor mange kort familien får, men familier med flere barn kan tildeles flere kort.

	I 2024 delte Sandefjord kommune ut 851 kort. For 2025 er det 1 000 kort tilgjengelig. Ordningen med fritidskortet ble digitalisert i 2023. Samarbeid og samskaping: Fritidskortet er et samarbeid mellom private aktører, Sandefjord kommune og NAV.			
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028			
	2025	2026	2027	2028
	1 336	1 336	1 336	1 336
	Beløp i hele 1 000 kr			
Tidspunkt	Løpende			

7.8 Videreutvikle utstyrsutlånssentraler og BUA Aktiv

Ansvar	Kultur, idrett og fritid								
Beskrivelse	Utstyrsutlånssentraler er en viktig infrastruktur for at alle barn og unge skal kunne delta i ulike former for aktivitet. Ordningene er et lavterskeltilbud som låner ut utstyr for å redusere de økonomiske barrierene for deltakelse i fritidsaktiviteter, og anbefales av Bufdir for å forebygge eller dempe konsekvensene av å vokse opp i en familie med lav inntekt ved at barn og ungdom kan låne utstyr (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019). BUA er et nasjonalt nettverk som jobber for at barn og unge skal få mulighet til å prøve flere og varierte aktiviteter. Målet er å skape arenaer som er åpne og inkluderende for alle. Sandefjord kommune har i dag utstyrsutlånssentraler i Andebu, Stokke og Sandefjord. BUA i Andebu og Sandefjord drives av frivilligsentralene. I Stokke er det Kirkens Bymisjon som driver utlån av utstyr gjennom Skattkammeret. Skattkammeret er også en del av BUA-nettverket. Det er en 100% stillingsressurs knyttet til BUA Aktiv («aktivitetskoordinator»). Stillingen ivaretar drift av utstyrsutlånsordningene. Stillingen har et redaktøransvar for å oppdatere «ungdomskalenderen» med oversikt over fritidsaktivitetstilbudet og tjenester (tiltak 1), og stillingen ses i sammenheng med sommerferietilbudet (tiltak 8). Det vurderes hensiktsmessig at stillingen er organisert under frivilligsentralene i Sandefjord og Andebu, med en hhv 70/30-deling. Samarbeid og samskaping: Utstyrsutlånssentralene drives av frivilligsentralene. I Andebu og Sandefjord er ordningen tilknyttet BUA, mens i Stokke er ordningen et samarbeid med Kirkens Bymisjon.								
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>693</td><td>693</td><td>693</td><td>639</td></tr></table> Beløp i hele 1 000 kr	2025	2026	2027	2028	693	693	693	639
2025	2026	2027	2028						
693	693	693	639						
Tidspunkt	Løpende								

7.9 Legge til rette for lavterskel aktivitetstilbud i meråpne skoler, gymsaler/haller og i nærmiljøet

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i> <i>Kunnskap, barn og unge</i> <i>Miljø og plan</i>
--------	--

Beskrivelse	I en rapport fra Barne- og likestillingsdepartementet anbefales kommuner/skoler og frivillige organisasjoner å samarbeide om «prøve-ut-aktiviteter» for å inkludere ungdom fra lavinntektsfamilier i fritidsaktiviteter (Barne- og likestillingsdepartementet, 2009). Helsedirektoratet råder kommunene til å tilby kommunale lokaler til gratis utlån for lag og foreninger som har aktiviteter for barn og unge (Helsedirektoratet, 2016). I regjeringens samarbeidsstrategi for barn og unge i lavinntektsfamilier, oppfordres kommunene til å gjøre ledige lokaler på kveldstid og i helger, tilgjengelige for frivilligheten der det er behov lokalt (Barne- og familiedepartementet, 2020). I dialog med ungdom i Sandefjord kommer det frem et ønske om et organisert aktivitetstilbud hvor ungdommene kan drive aktiviteter uten prestasjonspress. I forbindelse med KST-sak 101/22 «Prosjekt trygge voksne – Forslag til tiltak knyttet til forebygging av utfordrende ungdomsmiljøer i Sandefjord», uttaler Ungdomsrådet at de «... ønsker at åpen hall og meråpen skole skal prioriteres i kommunedirektørens vurdering.» I Sandefjord er det meråpent lavterskel aktivitetstilbud igangsatt på 5 av 6 ungdomsskoler. Fritidstilbudet er til elever umiddelbart etter skolen i alderstrinnet 13—16 år (8.—10. trinn). Det er trygge voksne til stede og man ønsker å nå et bredt spekter av ungdom med forskjellige aktiviteter og aktivitetskurs. Pilotprosjektene i tiltaket er <i>Breidapuls</i> fra Breidablikk ungdomsskole og <i>Aktiv Varden</i> på Varden ungdomsskole. Forandringshuset Sandefjord driver «Pusterom» ved to av ungdomsskolene. Tilskuddsordningen er ment å gi forutsigbarhet og en grunnfinansiering for driften av aktivitetene. Samarbeid og samskaping: Tilbudet bør være et samarbeid mellom kommunen, idretts- og kulturrådet, frivillige organisasjoner/lag og foreninger. Medvirkning fra ungdom i lokalmiljøet vil være sentralt i utarbeidelse og utvikling av tilbudet.								
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>585</td><td>585</td><td>585</td><td>585</td></tr></table> <i>Beløp i hele 1 000 kr</i>	2025	2026	2027	2028	585	585	585	585
2025	2026	2027	2028						
585	585	585	585						
Tidspunkt	Løpende								

7.10 Videreføre og sikre *Oppsøkende ungdomstjeneste (OUT)*

Ansvar	<i>Kunnskap, barn og unge</i>
Beskrivelse	I en rapport fra Barne- og likestillingsdepartementet anbefales det at oppsøkende arbeid og miljøarbeid brukes aktivt for å inkludere ungdom som er utsatte eller i marginale posisjoner inn i fritidsaktiviteter (Barne- og likestillingsdepartementet, 2009). En oppsøkende ungdomstjeneste er tilgjengelig for all ungdom, men har som hovedmål å komme i kontakt med, og drive forebyggende arbeid blant risikoutsatt ungdom – de som ikke har kontakt med, eller ikke i tilstrekkelig grad nås av andre hjelpeinstanser eller fritidstilbud. Tjenesten har tre kjerneoppgaver: 1. Oppsøke og bygge relasjoner til utsatt ungdom 2. Støtte, styrke og etablere ungdoms tillit og kontakt med tjenester og nettverk som er av betydning for dem 3. Samle og formidle kunnskap om utviklingstrekk blant utsatt ungdom. Dette er et langsiktig tiltak hvor en jobber målrettet i nærmiljøene og bygger relasjoner til ungdom utenfor kontortid og skoletid. En oppsøkende

	ungdomstjeneste skal bygge tillit og være et viktig bindeledd mellom utsatte unge og øvrig hjelpeapparat. Tilstrekkelig bemanning og ressurser til systematisk og kontinuerlig arbeid er en viktig forutsetning for å få til dette. Oppsøkende ungdomstjeneste (OUT) i Sandefjord er en forebyggende lavterskeltjeneste med et kriminalitets- og rusforebyggende perspektiv. Målet med OUT er å forebygge problemutvikling blant ungdom gjennom oppsøkende arbeid på deres arenaer. OUT er tilgjengelig for alle ungdommer i alderen 12-18 år i Sandefjord. Det er fire årsverk knyttet til tjenesten. To av årsverkene er finansiert av Sandefjord kommune, mens to årsverk er finansiert av statsforvalter ut 2026. Etter 2026 er det ikke midler til videreføring av OUT med tilstrekkelig bemanning og ressurser. Med kun to årsverk fra 2027 blir tjenesten/tilbudet sårbart, og færre trygge voksne tilgjengelige. For å sikre forsvarlig drift og stabilitet bør det vurderes å tilføre OUT to årsverk til fra 2027. Dagens to årsverk som er finansiert av Statsforvalter på tidsfastsatt prosjekt skaper usikkerhet i rekruttering på lang sikt. Samarbeid og samskaping: Det er avgjørende å samarbeide med eksisterende tilbud som fritidsklubber/ungdomshus/ungdomslag, Forandringshuset Sandefjord, NAV ungdom, Mulighetshuset, Oppfølgingstjenesten (OT), psykisk helse og rus (PHR), helsestasjon for ungdom, barne-, ungdoms- og videregående skoler, politiets forebyggende enhet og barnevernstjenesten.								
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>1 378</td><td>1 378</td><td>1 378</td><td>1 378</td></tr></table> Beløp i hele 1 000 kr Det mangler finansiering av to årsverk fra 2027.	2025	2026	2027	2028	1 378	1 378	1 378	1 378
2025	2026	2027	2028						
1 378	1 378	1 378	1 378						
Tidspunkt	Løpende								

7.11 Vurdere alternative modeller for mentorordning for risikoutsatt ungdom

Ansvar	Kultur, idrett og fritid Økonomi og analyse Kunnskap, barn og unge
Beskrivelse	En mentor er en voksen person med gode kunnskaper om ungdom og om samfunnet, som kan gi den unge støtte, råd og veiledning. Risikoutsatt barn og ungdom har ofte erfart ustabile voksenrelasjoner og forteller selv at de ønsker trygge voksne kan følge dem opp over tid, som kan støtte, veilede og hjelpe de til å ta gode valg. Tett oppfølging og bruk av mentorer har støtte i forskning (Storberget m.fl., 2025), og trekkes frem som gode eksempler på tiltak som kan redusere og forebygge utenforskap, rus og kriminalitet. Mentorordninger er et av de mest brukte tiltakene for å forebygge og redusere kriminell atferd (Tolan m.fl., 2013). Effektene kan variere betydelig avhengig av modellkarakteristikk og implementeringskvalitet. Bufdir anbefaler ulike mentorordninger som eksempel på tiltak for å forebygge eller dempe konsekvensene av fattigdom for barn og unge (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019). Det finnes et bredt spekter av ulike mentorordninger og oppfølgingstiltak som tilbys i Norge og i utlandet.

	Rapporten fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet (Storberget m.fl., 2025), trekker frem noen eksempler på gode tiltak som følger opp barn tett (listen er ikke uttømmende): • Tromsø kommune har etablert et mentortiltak under deres U16-program som retter seg mot barn i alderen 10–16 år for å redusere og forebygge utenforskap, rus og kriminalitet. Mentorene tilbyr anerkjennelse, mestring og tilhørighet gjennom positiv aktivitet og de samarbeider med skole, hjem og fritid for å sikre en helhetlig oppfølging. • Bergen kommune har prøvd ut et oppfølgingstiltak for barn under 15 år som har begått gjentatt eller alvorlig kriminalitet i samarbeid mellom politiet og kommunen. • Søndre Nordstrand i Oslo tilbyr SaLTo -oppfølging for barn i alderen 10–17 år som begår gjentatt kriminalitet. Dette tiltaket er designet for å gi helhetlig støtte til barna, med fokus på individuell tilpasning og samarbeid mellom ulike instanser for å sikre best mulig oppfølging. • Aktive dreng-prosjektet er en lokal innsats i indre Nørrebro (København), initiert av Gadepulsen, for å forebygge kriminalitet blant gutter. Aktive Dreng er en målrettet og helhetsorientert innsats som fokuserer på skole, fritid og hjem for å hindre rekruttering til kriminalitet. Hver gutt har en kontaktperson som følger de tett opp i hverdagen, i flere år. Målgruppe er gutter 6 til 11 år. Jfr. også KST-sak 101/22 «Prosjekt trygge voksne – Forslag til tiltak knyttet til forebygging av utfordrende ungdomsmiljøer i Sandefjord». Andre eksempler på mentorordninger i Norge: • Oslo kommune skal etablere Oslo-modellen for én-til-én oppfølging av unge under 18 år som begår eller står i fare for å begå gjentatt og alvorlig kriminalitet. Oslo-modellen bygger blant annet på <u>Gorudmodellen - Oslo kommune</u> der politiet og bydelen samarbeider om å identifisere og følge opp mindreårige. • <u>Fritidsmentor</u> i Stavanger er et forebyggende tilbud som retter seg mot barn og unge i alderen 8-13 år, som ikke deltar i fritidsaktiviteter. Fritidsmentorer er de trygge og stabile voksne som følger opp, støtter og motiverer, og hjelper barn å finne en fritidsaktivitet og følger de, opp i denne aktiviteten. Målet vårt er at barna/ungdommene på sikt skal kunne delta i fritidsaktiviteter på egenhånd. Tiltak 11 innebærer å se på ulike modeller for mentorordning for risikoutsatt ungdom i Sandefjord, kostnader og organisering (det kan vurderes om mentorordningen organiseres under Fritidskontakttjenesten, se tiltak 14). Det bør legges frem en sak til folkevalgt behandling. Samarbeide og samskape: Tverrfaglig lag rundt hver enkelt ungdom som har høy risiko for å begå alvorlige lovbrudd. Representanter fra politi, skole, helsevesen og barnevern er eksempler på representanter.
Økonomi	En vurdering av mentormodeller gjøres innenfor rammen. I revidert nasjonalbudsjett 2025 foreslår regjeringen økt satsing på én-til-én oppfølging av ungdom som begår gjentatt kriminalitet, eller står i fare for å begå gjentatt og alvorlig kriminalitet. Bl.a. foreslås det å bevilge ni millioner kroner til oppstart av et program for tett individuell oppfølging av barn og unge og deres familier, som begår kriminalitet eller er i risiko. Raskere og tettere oppfølging av barn og unge som begår kriminalitet - regjeringen.no

	Eksempler: • I en avisartikkel fra 2022 oppgis Aktive drenge-prosjektet å koste 5 mill. norske kr per år. • Grorudmodellen - Oslo kommune: 6 stillinger finansiert over barnevernsbudsjettet og dekker tre barnevernskonsulenter og tre nærmiljøskolekoordinatorer. ◦ Prosjektperiode august 2020 til desember 2022. Er nå i drift. ◦ Prosjektet har hatt et samlet budsjett på 13,5 mill. i løpet av prosjektperioden. Prosjektet er finansiert av Områdesatsingene i Oslo ved delprogram oppvekst og utdanning. I dag er stillingene på skole finansiert av Bydel Grorud. • Oslo kommune vil bruke 24,5 millioner kroner i 2025 til å forebygge kriminalitet blant barn og unge og utrygge skolemiljø • Fritidsmentor i Stavanger kommune oppga i 2022 et budsjett på 4 mill. kroner per år for oppfølging av 50-60 barn/ungdommer.
Tidspunkt	I løpet av 2025

7.12 Videreføre tilskudd til 13-20 Samtaletilbud for ungdom

Ansvar	Kultur, idrett og fritid											
Beskrivelse	13-20 er et lavterskel samtaletilbud for ungdom mellom 13 og 20 år som bor eller går på skole i Sandefjord kommune. Tilbudet er gratis og for alle, uavhengig av livssyn, kulturell bakgrunn, kjønn og seksuell identitet. Man trenger ikke henvisning for å komme til samtale og ungdom kan ta direkte kontakt. Hos 13-20 møter ungdom voksne med tid til å prate. Alle samtalene hos 13-20 er frivillige og det er ungdommene som styrer hva samtalen skal handle om. Ansatte som jobber i 13-20 har taushetsplikt. Tilbudet er i regi av Den norske kirke. Ansatte i 13-20 Sandefjord har bl.a. kompetanse på samtale, livsmestring og psykososialt arbeid med barn og unge. De ansatte har også lang erfaring i å arbeide relasjonelt med ungdom over tid, 13-20 Samtaletilbud for ungdom. Tilskuddet fra Sandefjord kommune er til diakon 13-20. Samarbeid og samskaping: 13-20 samarbeider med skoler, fritidsklubber, helsesykepleiere, Psykisk helse barn og unge, oppsøkende ungdomstjeneste (OUT), miljøterapeuter m.fl.											
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>527</td><td>527</td><td>527</td><td>527</td></tr></table> Beløp i hele 1 000 kr				2025	2026	2027	2028	527	527	527	527
2025	2026	2027	2028									
527	527	527	527									
Tidspunkt	Løpende											

7.13 Legge til rette for etablering av aktivitetsguideordning

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i> <i>Helse, sosial og omsorg</i> <i>Kunnskap, barn og unge</i>
Beskrivelse	Tiltaket har opphav i samarbeidsprosjektet mellom Sandefjord Idrettsråd og Sandefjord kommune om en helhetlig tiltakspakke som kan bidra til å øke deltagelsen i idrettslag, og øke barn og unges aktivitetsnivå (ref. Prosjekt <i>Flere med!</i>).

	Aktivitetsguidene er et inkluderings tiltak for å redusere økonomiske,- kulturelle,- og språklige barrierer for deltakelse i idretten. Flere idrettsråd i landet organiserer dette tiltaket hvor målet er at alle barn og unge som ønsker å delta i organisert idrett skal ha mulighet til det, Aktivitetsguiden. Aktivitetsguidene fungerer som et bindeledd mellom idrettslaget, familien og i noen tilfeller bydelen/kommunen eller skolen. De hjelper barn og unge inn i en aktivitet som passer for barnet. En aktivitetsguide kan komme hjem til familien for å gi informasjon og svare på spørsmål, og legge til rette for at familien får et godt første møte med idrettslaget. Aktivitetsguiden kan også følge til og fra trening i starten ved behov. Mange av aktivitetsguidene kan et annet språk enn norsk som gjør at de kan få god kontakt med familier fra andre opprinnelsesland. Samarbeid og samskaping: Videreføre samarbeidet med Sandefjord Idrettsråd om økt rekruttering og deltakelse i idrettslag, lag og foreninger. Kommunens rolle som tilrettelegger og støttespiller i prosjektet er viktig, samt at tiltak som kommunen har ansvar for følges opp.
Økonomi	Tiltaket krever ekstern finansiering. Sandefjord idrettsråd er tildelt prosjektmidler fra Thorbjørn Hansens Stiftelse, pålydende 300.000 kr.
Tidspunkt	Prosjektperiode 2025-2027

7.14 Videreutvikle *Fritidskontakttjenesten*

Ansvar	Kultur, idrett og fritid Helse, sosial og omsorg											
Beskrivelse	For mange er tjenestetilbudet <i>støttekontakt</i> avgjørende for om de vil kunne delta i selvvalgte kultur- og fritidsaktiviteter. Utfordringen er å utforme et fritidstilbud basert på det enkelte menneskets ønsker, behov, forutsetninger og kanskje drømmer. Kommunene benytter ulike begreper for ordningen. Støttekontakten Fritid med mening I Sandefjord kommune heter ordningen Fritidskontakt. Fritidskontakt innvilges til personer som står i fare for å bli sosialt isolert og som trenger støtte til å mestre forskjellige fritidsaktiviteter og deltagelse i sosiale fellesskap, på grunn av fysisk eller psykisk funksjonsnedsettelse. Tjenesten skal medvirke til at den enkelte kan få en aktiv og meningsfull fritid, delta i kultur- og fritidsaktiviteter og til å bli inkludert i frivillige lag og organisasjoner. Formålet er å forebygge ensomhet og isolasjon og bidra til en aktiv og meningsfylt fritid. Fritidskontakt (tidligere støttekontakt) - Sandefjord kommune. Helseforvaltningen vurderer og gir vedtak for de aller fleste søknader om helse- og omsorgstjenester, inkludert behov for fritidskontakt. Tjenesten koordineres av fritidskontakttjenesten, og gis enten individuelt eller i gruppe. Samarbeid og samskaping: Ideelle organisasjoner, frivilligheten, relevante kommunale tjenesteområder og private aktører.											
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>9 062</td><td>9 062</td><td>9 062</td><td>9 062</td></tr></table> <i>Beløp i hele 1 000 kr</i> Budsjettet inkluderer både fritidskontakter og fastansatte i KIF som koordinerer fritidskontakttjenesten.				2025	2026	2027	2028	9 062	9 062	9 062	9 062
2025	2026	2027	2028									
9 062	9 062	9 062	9 062									
Tidspunkt	Løpende											

7.15 Vurdere forebyggende strakstiltak/aktiviteter, i stedet for sommerferietilbud

Ansvar	Kultur, idrett og fritid								
Beskrivelse	En rapport fra Barne- og likestillingsdepartementet anbefaler kommuner å utvikle systematisk samarbeid med idretts- og friluftsorganisasjoner om aktivitetsdager og ferieaktiviteter hvor barn og unge får anledning til å prøve ut forskjellige aktiviteter (Barne- og likestillingsdepartementet, 2009). For å kunne iverksette strakstiltak med ulike aktiviteter som et grep for å styrke forebyggende arbeid, kan det være formålstjenlig å ha en behovsprøvd ordning med øremerkede midler; «forebyggende aktivitetsmidler». En øremerket ordning er ment å sikre rask tilgang til midler, gi handlingsrom og fleksibilitet for å kunne iverksette lavterskel, forebyggende aktiviteter/tiltak når behov oppstår – uten lang saksbehandlingstid. Samarbeid og samskaping: I samarbeid med aktuelle kommunale tjenester som f.eks. OUT, frivilligkoordinator, BUA Aktiv, Frivilligsentralene, frivillige lag og foreninger, og private aktører. Ordningen bør koordineres i et samarbeid mellom kommunalsjef KIF og SLT-koordinator.								
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 til tiltaket sommerferietilbud. <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>316</td><td>316</td><td>316</td><td>316</td></tr></table> Beløp i hele 1 000 kr Tiltaket med sommerferietilbud er foreslått endret, se status og evaluering av tiltak i helhetlig plan for fritidsaktiviteter for ungdom 2023-2024.	2025	2026	2027	2028	316	316	316	316
2025	2026	2027	2028						
316	316	316	316						
Tidspunkt	I løpet av 2025								

7.16 Tilby plasser hos Guttas Campus

Ansvar	<i>Kunnskap, barn og unge</i> <i>Kultur, idrett og fritid</i>
Beskrivelse	Guttas Campus er et dansk konsept (DrengeAkademiet), hvor Guttas Campus AS eier rettighetene i Norge. Målgruppen er gutter som opplever skolen som utfordrende, og som ønsker å styrke seg faglig og sosialt før de begynner på videregående skole. Guttas Campus er en to ukers intensiv læringscamp med tilrettelagt læring i regning, skriving og lesing, i tillegg til arbeid med karakterstyrker. Etter campen blir guttene fulgt opp med gruppementorering to ganger i måneden gjennom året i 10. klasse og etter behov gjennom første året på videregående skole. Hovedmålet er å støtte guttenes faglige og sosiale utvikling, og å styrke deres forutsetninger for å mestre livet og fullføre videregående skole. Sandefjord kommune har avtale med Guttas Campus om 50 plasser. Salg av plasser utover de som allerede ligger i budsjettet vurderes, dersom plassene ikke kan disponeres eller fylles av «våre egne» elever, jfr. FSK-sak 204/24. Samarbeid og samskaping: Guttas Campus er et spleiselag mellom privat og offentlig sektor, hvor kommunene som deltar betaler en andel av kostnaden og resten av finansieringen dekkes gjennom støtte og tilskudd fra stiftelser, næringsliv og offentlige instanser.

	Det er utviklet en lokalt tilpasset ordning i samarbeid med Guttas Campus. Sparebank 1 Stiftelsen BV finansierer tiltaket i samarbeid med Sandefjord kommune. Potensielle andre samarbeidspartnere er blant annet NAV Ung, Mulighetshuset og Forandringshuset Sandefjord.			
Økonomi	Allerede innarbeidet i handlings- og økonomiplan 2025-2028			
	2025	2026	2027	2028
	1 500	2 500	3 000	4 000
	Beløp i hele 1 000 kr			
	Tiltaket finansieres i perioden 2024-2027 også av Sparebank 1 Stiftelsen BV med halvparten (Totalt 5 mill. kr hvert år).			
	Sandefjord kommune har ikke lyktes å selge 5 plasser i 2025.			
	Kommunen skal ha dialog med Guttas Campus AS om videre drift av tilbudet fra 2028, behovet for antall plasser og samtidig se på muligheter for ekstern finansiering.			
Tidspunkt	Prosjektperiode ut 2028			

7.17 Legge til rette for jobbtilbud og veiledning for unge

Ansvar	Helse, sosial og omsorg Kultur, idrett og fritid						
Beskrivelse	"Unge ut i arbeid" er et forebyggende tiltak for ungdom mellom 15-17 år, i regi av Nav Sandefjord. Tilbudet innebefatter lønn til ungdom, men også oppfølging av Nav til både den enkelte ungdom og til arbeidsgivere. Det at Nav kan tilby tett oppfølging til arbeidsgivere kombinert med lønn til ungdommen vil gjøre det mulig for flere arbeidsgivere å delta i dette prosjektet. Her vil næringslivet i Sandefjord kommune ansvarliggjøres til å inkludere ungdommen i kommunen vår. Dette er et behov som ikke dekkes av andre i kommunen, og Nav kan ikke dekke full lønn til ungdom mellom 15-17 år. Erfaring etter møter og samtaler med mange av disse ungdommene er at jobb og lønn er en sterk motivasjon for å ta del i samfunnet. Det er en motivasjon for å ta gode valg, opprette og opprettholde gode rutiner, en god måte å bruke fritiden på m.m. Nav ser også spesielt i denne gruppen en ønsker å fokusere på i et slik tiltak at kriminalitet er en konsekvens av manglende tilknytning til skole, arbeid og meningsfulle fritidsaktiviteter. Samarbeid og samskaping: Videreføre samarbeidsprosjekter mellom Nav, oppfølgingstjenesten, barnevernstjenesten, ungdomsskolene og videregående skole i Sandefjord. Samarbeid med arbeidsgivernetttverk i Nav, arbeidsgivere i kommunen, samt private bedrifter og samarbeid som allerede er opprettet med Sandefjord Næringsforening, er også viktig for å lykkes med tiltaket.						
Økonomi	Prosjektmidler fra Bufdir sin ordning <i>Tilskudd til inkludering av barn og unge 2025.</i> <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td></tr><tr><td>217</td><td>540</td><td>550</td></tr></table> <i>Beløp i hele 1 000 kr</i>	2025	2026	2027	217	540	550
2025	2026	2027					
217	540	550					
Tidspunkt	Prosiektperiode 2025-2027						

7.18 Videreføre Ungdomsbørs

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i>
--------	---------------------------------

	<i>Kunnskap, barn og unge</i>								
Beskrivelse	Å arrangere en åpen dag hvor lag og foreninger, o.a. tilbydere av kultur- og fritidstilbud kan vise frem hva de har, er etterspurt av ungdommen i Sandefjord, (se nærmere i kunnskapsgrunnlaget). Ungdomsbørs ved ungdomsskolene ble gjennomført høsten 2024. Lag og foreninger fikk anledning til å vise frem sine aktivitetstilbud for elevene på 8. trinn. Erfaringer fra pilotprosjektet bør legges til grunn i videreføring og utvikling av ordningen, jfr. KIF-sak 073/24. Ungdomsbørs bør sees i sammenheng med tiltak 1 <i>Samle informasjon om aktivitetstilbud og tjenester til ungdom</i> og tiltak 2 <i>Plassere infoskjermer på ungdomsskolene</i>. Samarbeid og samskaping: Tilbudet bør være et samarbeid mellom kommunen, idretts- og kulturrådet, frivillige organisasjoner/lag og foreninger.								
Økonomi	Som følge av ubrukte midler i 2024 er det avsatt 150.000 kr til bruk i 2025 til formålet. Handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr><tr><td>150</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> <i>Beløp i hele 1 000 kr</i>	2025	2026	2027	2028	150			
2025	2026	2027	2028						
150									
Tidspunkt	Høsten 2025								

7.19 Vurdere videreføring av *Ungdomspanelet*

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i> <i>Økonomi og analyse</i> <i>Helse, sosial og omsorg</i> <i>Kunnskap, barn og unge</i>
Beskrivelse	Sandefjord kommune etablerer et ungdomspanel våren 2025. Prosjektet er mulig på grunn av tildelte folkehelsemidler fra Vestfold fylkeskommune, «Vestfold på laget: medvirkning, demokrati og medborgerskap». Det er engasjert en prosjektkoordinator. Ungdomspanelet er tenkt å bestå av 12 ungdommer i aldersgruppen 13-18 år, valgt ut gjennom en rekrutteringsprosess som bør sikre en mangfoldig bakgrunn. Målsettingen ved prosjektslutt i 2027 er at vi har oppnådd mer og bedre medvirkning for barn og unge i Sandefjord kommune. Der ungdomsrådet i Sandefjord hovedsakelig behandler politiske saker, (jfr. kommuneloven § 5-12), er det tenkt at Ungdomspanelet skal være en fast ordning der ungdommer skal bidra med råd, erfaringer og innspill når kommunen skal løse oppdrag, oppgaver og utvikling av tjenestetilbudet. På denne måten blir barn og unge i Sandefjord involverte på et tidligere tidspunkt. Vurdere å videreføre prosjekt ungdomspanel som «Sandefjordsmodellen for ungdomsmedvirkning», med både elevråd, ungdomsråd og ungdomspanel. Samarbeid og samskaping: Bredt samarbeid med ungdomsrådet, elevråd, fritidsklubbene, skoler, frivillige organisasjoner, RPFN, Idrettsrådet, Frivilligrådet, Kulturrådet, FellesForum m.m. Samarbeid på tvers av relevante tjenesteområder i kommunen.
Økonomi	Tiltaket krever ekstern finansiering. Prosjektmidler fra Program for folkehelsearbeid 2023-2026. <i>Vestfold på laget – Medvirkning, demokrati og medborgerskap</i> . Til sammen 1.441.467 kr for hele prosjektperioden.
Tidspunkt	Andre halvår 2026

7.20 Utarbeide en lokal fritidserklæring

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i> <i>Kunnskap, barn og unge</i>
Beskrivelse	Fritidserklæringen bygger på barnekonvensjonen og har som mål at alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, skal ha mulighet til å delta i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre barn. Erklæringen er ett av tiltakene i regjeringens strategi mot barnefattigdom, og er undertegnet av regjeringen, KS og en rekke frivillige organisasjoner, (se nærmere i kunnskapsgrunnlaget). Utarbeide en lokal fritidserklæring for Sandefjord med mål om å formalisere et lokalt samarbeid for å øke deltagelsen blant barn og unge. Tiltaket er tenkt å være en case/opdrag for Ungdomspanelet, (se tiltak 11). Bruk av ALLEMed Ung-verktøykasse bør vurderes, ALLEMED – ALLEMED Ung. Samarbeid og samskaping: Ungdomsmedvirkning vil være sentralt i utarbeidelsen av en lokal fritidserklæring. Tiltaket bør videre være et samarbeid mellom kommunen, idretts- og kulturrådet, frivilligheten og private aktører. Frivillighet Norge og AlleMed vil være naturlige samarbeidspartnere.
Økonomi	Se tiltak 19, Ungdomspanelet
Tidspunkt	2025

7.21 Videreutvikle Forum for E-sport og gaming

Ansvar	<i>Kultur, idrett og fritid</i>
Beskrivelse	Regjeringen har vedtatt dataspillstrategi 2024-2026, «Tid for spill». Det vises til samfunnsspotensialet i dataspill, og at dataspill både er kultur, innovasjon, næring, internasjonalisering, kunnskap og fellesskap. Tid for spill - regjeringens dataspillstrategi 2024-2026 - regjeringen.no I samarbeid med Sandefjord Kulturråd og Sandefjord Idrettsråd er det utarbeidet forslag til strategier for å tilby et så bredt tilbud som mulig til barn og unge, jfr. KIF-sak 041/22. Etablering av «Forum for e-sport og gaming» er et av tiltakene. Videreutvikle «Forum for e-sport og gaming» i samarbeid med frivilligheten og andre private aktører. Tiltaket kan sees i sammenheng med <i>tiltak 14 Tettere på frivilligheten</i>. En eventuell omdisponering av noen midler fra tiltak 14 til eksempelvis en temakveld, arrangement med dataspillkonkurranser for barn og unge e.l. kan vurderes. Støtte opp under opprettelse og etablering av et kompetansesenter innen gaming og digitale flater, en åpen møteplass med et helhetlig tilbud for ungdom: Prosjektet <i>Retromessa HUB «Plassen der mestringer på digitale flater tas på alvor»</i>. Målgruppe for HUBen er hovedsakelig ungdom mellom 16-25 år, men de skal omfavne alle, også familier. Samarbeid og samskaping: Samarbeid mellom KIF, idretts- og kulturrådet, aktuelle aktører og engasjerte innenfor gaming/e-sport om ulike temakvelder/-helger/fagdager relatert til digital ungdomskultur. Kommunens rolle som tilrettelegger og støttespiller i tiltaket er viktig, samt å samarbeide og være i dialog med det lokale idretts- og kulturlivet,

	fritidsklubbene/ungdomshusene/ ungdomslagene, fylkeskommunen og andre aktuelle aktører.
Økonomi	Tiltaket krever ekstern finansiering Etablering og oppstart av prosjektet <i>Retromessa HUB</i> finansieres av Sparebank 1 Stiftelsen BV.
Tidspunkt	Løpende

7.22 Videreutvikle Tettere på frivilligheten

Ansvar	Kultur, idrett og fritid Helse, sosial og omsorg Kunnskap, barn og unge								
Beskrivelse	Tilby kompetanseheving for og med frivillige og ideelle organisasjoner. Kommunens ansatte har mye kunnskap og kompetanse som frivillige og ideelle organisasjoner kan dra nytte av. I nettverksfora med organisasjoner har det kommet frem et ønske om mulighet for kurs/foredrag om ulike temaer. Ideelle organisasjoner og frivillige lag og foreninger arrangerer ofte temakvelder for sine ansatte og frivillige, hvor ansatte fra kommunen kan stille med sin kunnskap. Supplere med relevante kurs-/foredragsholdere ved behov. Tiltaket sees også i sammenheng med tiltak 6 i temaplan Frivillighet om å gjennomføre en årlig frivillighetsuke, hvor uken avsluttes med Frivilligbørs og frivilligkonferanse. Samarbeid og samskaping: Kommunens rolle som tilrettelegger og støttespiller i tiltaket er viktig, samt å samarbeide og være i dialog med det lokale idretts- og kulturlivet, Frivilligsentralene og andre aktuelle aktører.								
Økonomi	Allerede innvilgede midler i handlings- og økonomiplan 2025-2028 <table><tr><td>2025</td><td>2026</td><td>2027</td><td>2028</td></tr><tr><td>262</td><td>262</td><td>262</td><td>262</td></tr></table> Beløp i hele 1 000 kr	2025	2026	2027	2028	262	262	262	262
2025	2026	2027	2028						
262	262	262	262						
Tidspunkt	Løpende								

Kilder

Bakken, A., m.fl. (2016). *Sosiale forskjeller i unges liv. Hva sier Ungdata-undersøkelsene?* NOVA-rapport nr 3/16. Oslo: NOVA

Barne- og familiedepartementet (2020). *Like muligheter i oppveksten: Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier (2020-2023)*. Oslo: Barne- og familiedepartementet

Barne- og likestillingsdepartementet (2009). *Ungdoms fritidsmiljø: ungdom, demokratisk deltakelse og innflytelse*. Oslo: Barne- og likestillingsdepartementet

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2015). *Gjennomføring og frafall i skolen*. Oslo: Bufdir.
Hentet fra:

https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/oppvekst/Barnehage_og_skole/Gjennomforing_og_frafall_i_skolen/ (Besøksdato: 13.11.2022)

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2017). *Oppvekstrapporten 2017: Økte forskjeller – gjør det noe?* Oslo: Bufdir

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019). *Eksempler på tiltak for å forebygge eller dempe konsekvensene av fattigdom*. Oslo: Bufdir. Hentet fra: https://www.bufdir.no/Familie/Fattigdom/Veileder/Praktisk_arbeid_eksempelsamling/Eksempelsamling1/ (Besøksdato: 13.11.2022)

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2020). *Hva skal til for at flere barn og unge får delta i organiserte fritidsaktiviteter? Ungdomspaneletts innspill til utforming av en nasjonal fritidskortordning*. Oslo: Bufdir

Folkehelseinstituttet (2018). *Barn og unges helse: Oppvekst og levekår. I: Folkehelse rapporten – Helsetilstanden i Norge*. Oslo: Folkehelseinstituttet. Hentet fra: <https://www.fhi.no/nettpub/hin/samfunn/barn-oppvekst/> (Besøksdato: 13.11.2022)

Folkehelseinstituttet (2020). *Hvordan planlegge for gode oppvekstkår i kommunen?* Oslo: Folkehelseinstituttet

Frøyland, K., m.fl. (2022). *Inkludering av unge i skole, arbeid og samfunn: en sammenstilling av kunnskap fra nordisk forskning*. Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet AFI, OsloMet

Helse- og omsorgsdepartementet (2015). *Folkehelsemeldinga: Mestring og muligheter*. (Meld. St. 19 (2014-2015)). Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet (2016). *#Ungdomshelse: regjeringens strategi for ungdomshelse 2016-2021*. Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet (2019). *Folkehelsemeldinga: Gode liv i eit trygt samfunn*. (Meld. St. 19 (2018-2019)). Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet

Helsedirektoratet (2016). *Lokale folkehelse tiltak – veiviser for kommunen*. Oslo: Helsedirektoratet. Hentet fra: <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/lokale-folkehelse tiltak-veiviser-for-kommunen> (Besøksdato: 13.11.2022)

Helsedirektoratet (2021). *Sektorrapport om folkehelse 2021*. Oslo: Helsedirektoratet. Hentet fra: <https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/sektorrapport-om-folkehelse> (Besøksdato: 13.11.2022)

Jacobsen, S. E., m.fl. (2021). *Sosial ulikhet i barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter: Betydningen av sosioøkonomiske ressurser, geografi og landbakgrunn*. Bergen/Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor

Kulturdepartementet (2021). *Sterkere tilbake - En mer inkluderende idrett: Regjeringens idrettsstrategi*. Oslo: Kulturdepartementet

Kaasbøll, J., m.fl. (2018). *Resiliente og helsefremmende lokalsamfunn: en kunnskapsoppsummering*. Trondheim: SINTEF Teknologi og samfunn.

Melsom, A. M. (2022). *Barn, unge og kriminalitet i Vestfold 2022*. Tønsberg: Sør-Øst Politidistrikt

Oslo Economics (2020). *Økonomi som barriere for idrettsdeltakelse: Kostnader og kostandsdrivere i barn og ungdomsidretten*. Oslo: Oslo Economics

Rafoss, K. & Skauge, M. (2020). Kjønnets trening som uttrykk for kjønnets mening? *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 44(3), 217-230. Oslo: Universitetsforlaget

Rambøll (2019). *Inkludering gjennom organiserte fritidsaktiviteter: en evaluering av prosjekter med mål om å øke deltagelsen for barn og unge i lavinntektsfamilier*. Oslo: Rambøll Management Consulting AS

Redd Barna (2021). *Et bra sted å være: slik barn og unge ser det*. Oslo: Redd Barna

Regjeringen (2022). *Fritidserklæringen*. Hentet fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/42fc032208724215886755da5d165f1e/folder_fritidserklaeringen.pdf (Besøksdato: 13.11.2022)

Seland, I. & Andersen, P.L. (2020). *Hva kjennetegner ungdom som går på norske fritidsklubber og ungdomshus?* Norsk tidsskrift for ungdomsforskning, 1(1), 6-26. Oslo: Universitetsforlaget

Stavanger kommune (2022). *Ungt utenforskap i Stavanger: Andre delrapport fra kommunens utenforskapskommisjon*. Stavanger: Stavanger kommune

Storberget, K., m.fl. (2025). *De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt*. Rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet. Justis- og beredskapsdepartementet.

Tolan, P., m.fl. (2013). *Mentoring interventions to affect juvenile delinquency and associated problems: A systematic review*. Campbell Systematic Reviews. 2013:9.

TVERGA (2021). *Hva er egenorganisert idrett og fysisk aktivitet?* TVERGA. Hentet fra: <https://tverga.no/hva-er-egenorganisert-idrett-og-fysisk-aktivitet/> (Besøksdato: 13.11.2022)

Velferdsforskningsinstituttet NOVA (2021). *Fritidsklubber i det lokale folkehelsearbeidet: sluttrapport*. Oslo: Velferdsforskningsinstituttet NOVA

Aase, H., m.fl. (2020). *Barn, unge og kriminalitet: Hvordan forhindre at barn og unge kommer inn i eller fortsetter med en kriminell løpebane? Oppsummering og vurdering av virksomme tiltak, behandling og organisering*. Oslo: Folkehelseinstituttet